

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران، میدان فاطمی، خیابان بهرام‌مصری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۲۷۰ • نمابر: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • تلفن آگهی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: موسسه مطبوعاتی نشرگستر امروز نوین • تلفن: ۰۹۳۸۵۲۲۱۰۱۶ • چاپ: صمیم

شترق

سه‌شنبه ۷ بهمن ۱۴۰۴ • ۷ شعبان ۱۴۴۷ • ۲۷ ژانویه ۲۰۲۶ • سال بیست‌ودوم • شماره ۵۳۱۵ • صفحه ۸

اذان ظهرتهران ۱۲:۰۷ • اذان مغرب ۱۷:۴۶ • اذان صبح فردا ۵:۴۱ • طلوع آفتاب ۷:۰۷

اقتصادخوانی

وقتی کالابرگ‌ها باعث نگرانی می شوند

این روزها قرار است ۱۱ کالا با کالابرگ در اختیار مردم قرار بگیرد. درواقع تاکنون ۷۵

میلیون نفر کالابرگ را دریافت کرده‌اند که ارزش ریالی کالای دریافتی ۷۲ همت است.

مسئولان مدعی شده‌اند که این روند بدون اینکه کوچک‌ترین صف و کمبود کالایی در کشور به وجود بیاید، رخ داده است. البته طبق گزارش خبرگزاری‌های مختلف کمبود برخی اقلام اساسی، محدودیت در تنوع کالا و ابهام در قیمت‌گذاری، نارضایتی بخشی از شهروندان را به همراه داشته است؛ در این مدت خبرگزاری‌های مختلف درباره مشکلات و کمبودهایی که مردم در مسیر تأمین مایحتاج خود با کالابرگ دارند، گزارش‌هایی تهیه کرده‌اند که در ادامه به برخی از آنها پرداخته می‌شود:

● در پی درخواست مردم برای ایجاد امکان لغو تقاضا برای روش دوم کالابرگ، وزارت رفاه اعلام کرد از ۱۱ بهمن شهروندانی که تمایلی به استفاده از روش دوم ندارند، می‌توانند پیش از خرید، درخواست خود را لغو کنند. در روش دوم کالابرگ، یک بسته غذایی مشخص به جای اعتبار به مشمولان داده می‌شود.

● برخی از مردم به دنبال فعال‌شدن نوبت دوم کالابرگ هستند تا بتوانند اقلامی مانند گوشت، برنج و روغن را در حجم بیشتری تهیه کنند.

● یکی از مشکلاتی که طی این مدت گریبان برخی افراد را گرفته است، افتادن در تله کلاهبرداران پیامکی است. مجرمان پیامک‌های جعلی با عنوان کالابرگ الکترونیکی ارسال کرده بودند و افراد تشویق به بازکردن لینک‌های آلوده به بدافزار شده‌اند. و درواقع مجرمان از قبیل زیرساختی را آماده می‌کنند پیامکی را با عنوان‌های فوق برای مردم ارسال می‌کنند. پیامک‌های جعلی دو مشخصه مهم دارد؛ اول اینکه این پیامک‌ها با سرشماره معمولی ارسال می‌شود و مشخصه دیگر لینک موجود در پیامک است.

باید توجه داشت که ارگان‌های خدماتی و دولتی پیامک را از شماره موبایل ارسال نمی‌کنند و به محض دیدن پیامکی با شماره موبایل از سوی هر ارگان دولتی یا خدماتی بدانید که صددرصد کلاهبرداری است.

مسود دوم که درباره لینک است، با بررسی دامنه آن می‌توان از جعلی‌بودن لینک مطمئن شد؛ دامنه لینک سازمان‌های دولتی و خدماتی «ir» است و هرگاه لینکی از سوی سازمان دولتی با دامنه «.com» مشاهده شد، کلاهبرداری است.

● پیداکردن گوشت و مرغ با کالابرگ تبدیل به نگرانی بسیاری شده است. مرغ و گوشت در بسیاری از ساعات روز با موجود نیست یا در حجم محدودی عرضه می‌شود. برخی شهروندان می‌گویند با مراجعه به فروشگاه‌ها، مرغ و گوشت «خیلی زود تمام می‌شود» و عملاً امکان خرید برای همه متقاضیان فراهم نیست.

● برخی افراد معتقدند قیمت بعضی اقلام ازجمله تخم‌مرغ، گوشت و برنج در فروشگاه‌های کالابرگی حتی از بیرون بالاتر است. آنان معتقدند قیمت برخی کالاها بالاتر از قیمت آزاد و کیفیت آن پایین‌تر است. البته می‌توان این اتفاق را گزارش داد.

● نبود قیمت درج‌شده روی برخی کالاها، به‌ویژه اقلام پختنی و برنج، باعث سردرگمی خریداران شده است.

● دولت بدهی فروشندگان طرف قرارداد کالابرگ را به صورت روزانه تسویه می‌کند و فروشگاه‌ها نمی‌توانند با استناد به تأخیر پرداخت یا مسائل مالی، قیمت متفاوتی اعمال کنند.

● برخی از مغازه‌داران نیز به برخی پیشنهاد می‌دهند که خانواده‌ها می‌توانند هر کالایی را می‌خواهند با کالابرگ اختصاص یافته به کارت بانکی سرپرست خانوار تهیه کنند. حتی می‌توان با این کالابرگ از قرض ماشین ظرفشویی تا شکلات خارجی خریداری کرد.

ناآرامی‌های اخیر اگرچه در خیابان‌ها فروکش کرده است، اما با قطع شریان‌های ارتباطی جامعه، در لایه‌ای عمیق‌تر و پنهان‌تر ادامه یافته است؛ جایی که منظومه‌ای از پیام‌ها، تصاویر، روایت‌ها و احساسات شکل گرفته و گسترش یافته. بدون آنکه معلوم باشد تا چه اندازه با واقعیت امر تطابق دارد. قطع اینترنت و بستن دسترسی مردم به شبکه‌های اجتماعی، نه‌تنها نتوانست افکار عمومی را با روایت رسمی هم‌راستا کند، بلکه برعکس، به تثبیت و گسترش روایت‌های اغراق‌آمیز و بعضاً مخدوش در ذهن‌ها انجامید.

یکی از دلایل اصلی این وضعیت، فقدان اعتبار رسانه ملی است که در نتیجه عملکرد غیرحرفه‌ای به بی‌اعتمادی مخاطبان انجامیده است. از همین رو، تصمیم به قطع کامل ارتباطات عمومی، هرچند در نگاه نخست به‌عنوان ابزاری برای مهار بحران تلقی شد، اما از منظر علوم ارتباطات دقیقاً همان اقدامی است که با مسدودکردن جریان اطلاعات رسمی، بحران را از سطحی قابل مدیریت به «آتش زیر خاکستر» تبدیل کرده . علوم ارتباطات هشدار می‌دهد که «اطلاعات» در شرایط بحران، امری حیاتی و تعیین‌کننده هر جامعه است. لحظه‌ای که دسترسی مردم به خبر و جریان اطلاع‌رسانی مختل می‌شود، جامعه با پدیده‌ای روبه‌رو می‌شود که در ادبیات ارتباطی از آن به‌عنوان «خلا اطلاعاتی» یاد می‌شود که تقریباً به‌صورت قطعی با شایعه‌ها، روایت‌های احساسی و گمانه‌زنی‌های بعضاً خطرناک پُر می‌شود. تجربه‌های مکرر در ایران، از ناآرامی‌های سال‌های گذشته تا حوادث ناگهانی مانند سقوط هواپیمای اوکراینی یا بحران‌های اجتماعی اخیر، نشان داده است هر زمان اطلاع‌رسانی رسمی با تأخیر، تناقض یا سکوت همراه بوده است، روایت‌های غیررسمی با سرعتی چند برابر واقعیت گسترش یافته‌اند. در چنین شرایطی، وقتی منبع معتبر و مورد اعتماد وجود ندارد، مخاطب

قادرباستانی تبریزی

ناگزیر به هر خبری که در گروه‌های خانوادگی، کانال‌های ناشناس یا شبکه‌های فارسی‌زبان خارجی می‌بیند، تمایل نشان می‌دهد؛ حتی اگر آن خبر فاقد پشتوانه واقعی باشد. نتیجه روشن است: تصمیم‌های شتاب‌زده و واکنش‌های سطحی نه‌تنها بحران را مهار نمی‌کند، بلکه آن را از یک مسئله قابل مدیریت، به بحرانی اجتماعی، روانی و حتی سیاسی عمیق‌تر تبدیل می‌کند.

قطع اینترنت شبیه آن است که برای جلوگیری از تصادف، چراغ‌های یک خیابان شلوغ و پرترش را خاموش کنیم. شاید در نگاه اول، حرکت‌ها کند شود و ظاهر خیابان آرام‌تر به نظر برسد، اما در واقع مسیرها تاریک‌تر، خطرناک‌تر و پیش‌بینی‌ناپذیرتر می‌شوند و هرکس ناچار است راه خود را با حدس و گمان پیدا کند. در چنین شرایطی، نه‌تنها ایمنی افزایش نمی‌یابد، بلکه بی‌اعتمادی عمومی، گردش شایعه‌ها و رفتارهای هیجانی تشدید می‌شود. از منظر علوم ارتباطات، بحران‌ها نه با خاموش‌کردن جریان ارتباط، بلکه با هدایت و روشن نگه‌داشتن آن قابل مدیریت هستند.

با این همه، تجربه‌های جهانی و حتی داخلی نشان می‌دهد همواره جایگزین وجود دارد؛ راه‌حل واقعی در مواجهه با بحران، مدیریت

نشانه‌خوانی

سوگواری نیاز ضروری این روزها

بویا نعمت‌اللهی

روزنامه‌نگار

از سوی دیگر چنانچه اندوه ناشی از سوگ امکان بروز نداشته باشد (چه از این حیث که شخص ناتوان از سوگواری باشد و چه از این بابت که امکان و اجازه فرایند سوگواری را از او سلب کند)، به تعبیر روان‌شناسان اختلال «سوگ حل‌نشده» عارض خواهد شد. افرادی که در این شرایط عزیزان خود را از دست داده‌اند، علاوه بر فقدان اصلی (مرگ) با نوعی فقدان ثانویه نیز دست‌به‌گریبان هستند. این همان مؤلفه‌ای است که ممکن است در قالب ممانعت از برگزاری مراسم سوگواری یا الصاق انگ‌های متعدد به متوفی و مواردی از این دست ظاهر شود. این فقدان‌های ثانویه پس از گذشت مدتی به عنوان موضوعات مهمی ظاهر شده و هنگام بازگشت به روال عادی زندگی، جلوی فرد مانع ایجاد می‌کند. آنچه رئیس انجمن روان‌شناسی هشدار می‌دهد چیزی در همین رابطه است که سلامت جسمی و روانی فرد را دستخوش آسیب می‌کند.

اکنون که قرار شده همه‌چیز به وضع عادی خود برگردد، باید انتظار داشت که حتی سوگواری‌ها نیز تابع همین قاعده باشند.

یک کتیبه

ابوالحسن اتابکی، باستان‌شاس و مورخ ایرانی از کشف کتیبه‌ای که در آن به برگزاری یک جشن در دی‌ماه اشاره دارد خبر داد. او در گفت‌وگویی که فرایند آن را با‌نشر کرده می‌گوید: «این کتیبه سنگی کوچک به خط پهلوی ساسانی نگاشته شده و ظاهراً تاریخ یک جشن رسمی ساسانی را ثبت کرده است. خطوط باقی‌مانده به‌وضوح به یک جشن سلطنتی مرتبط با ماه دی اشاره دارند.» او می‌گوید: «این کتیبه به احتمال زیاد زمان برگزاری یک مراسم سلطنتی ساسانی را گرامی می‌دارد». این مورخ از نابودشدن بخش پایانی این متن خبر می‌دهد: «هوازذگی و فرسایش طبیعی باعث ازبین‌رفتن بخش پایانی متن شده است. این یافته بسیار ارزشمند تلقی می‌شود، چراکه کتیبه‌هایی که مستقیماً به‌جشن‌ها (و نه عناوین سلطنتی یا پیروزی‌ها) اشاره کنند، بسیار کمیاب هستند».

بارندگی بالای ۲۵ میلی متری از بامداد یکشنبه پنجم بهمن باعث آبگرفتگی بسیاری از خیابان‌ها و معابر شهر اهواز شده است. در برخی مناطق اهواز از جمله باغ شیخ آب وارد منازل مسکونی شده و خساراتی بر جای گذاشته است. عکس: علیرضا محمدی، ایسنا

instagram:sharghdaily1
twitter:sharghdaily
youtube:sharghdaily
Telegram:SharghDaily
apararat:tasvirshargh
www.sharghdaily.com

تبعات خاموشی اینترنت

هوشمند، شفاف و فعال جریان اطلاعات است. در شرایط بحرانی، مردم پیش از هر چیز نیاز دارند بدانند چه اتفاقی افتاده و مسئولان چه تحلیلی از وضعیت و چه برنامه‌ای برای عبور از آن دارند. ایجاد یک کانال رسمی، سریع و قابل اعتماد برای اطلاع‌رسانی می‌تواند از همان ساعات اولیه از شکل‌گیری خلا اطلاعاتی جلوگیری کند؛ چراکه هر لحظه تأخیر در انتقال خبر، فضا را برای شایعه‌سازی و افزایش ترس اجتماعی آماده‌تر می‌کند. در چنین وضعیتی، بازسازی اعتماد عمومی نه با اصلاحات سطحی، بلکه با بازتعریف بنیادین مأموریت، ساختار و کارکرد رسانه ملی ممکن است؛ رسانه‌ای جمع‌جو، حرفه‌ای، پاسخ‌گو و متکثر که بتواند سلايق متنوع اجتماعی را بازتاب دهد و دوباره به مرجع قابل اتکای افکار عمومی تبدیل شود.

در کنار این، مهار شایعات پیش از آنکه به بحران تبدیل شوند، نقشی کلیدی دارد. شایعات با سرعتی شبیه ویروس در جامعه پخش می‌شوند و اگر به‌موقع شناسایی و پاسخ داده نشوند، می‌توانند واقعیت را کاملاً تحت‌الشعاع قرار دهند. حضور فعال تیم‌های متخصص رسانه و علوم ارتباطات برای رصد فضای عمومی و پاسخ‌گویی سریع و مستند به شایعات، نه‌تنها از تشدید اضطراب جلوگیری می‌کند، بلکه به حفظ و بازسازی اعتماد عمومی نسبت به نهادهای رسمی نیز کمک می‌کند.

قطع اینترنت پیامدهایی فراتر از یک تصمیم فنی دارد؛ پیامدهایی اقتصادی، اجتماعی و روانی که از توقف کسب‌وکارها و اختلال در خدمات ضروری آغاز می‌شود تا گسست در ارتباطات انسانی و افزایش نارضایتی عمومی ادامه می‌یابد. چنین اقدامی، با طولانی‌کردن بحران و تعمیق بی‌اعتمادی، هزینه‌های آن را چند برابر می‌کند. آنچه بحران را مهار می‌کند، شفافیت، سرعت در اطلاع‌رسانی و گفت‌وگوی واقعی با مردم است.

سریع‌خوانی

اینترنت طبقاتی یا نیم پیلوت؟

آیدین سیارسیع

- تجار می‌توانند با ارائه کارت بازرگانی روزانه ۲۰ دقیقه با حضور ناظر از اینترنت استفاده کنند.

+ کی گفته؟

- رئیس اتاق بازرگانی ایران و چین-

+ در ۲۰ دقیقه چه کار می‌کنند؟
- ثبت سفارش، ردگیری محموله، حمل کالا، ارسال اسناد و مدارک و …
+ آن وقت ناظر چه کار می‌کند؟
- نگاه می‌کند.

+ این اینترنت طبقاتی که می‌گفتند همین است؟

- طبقاتی که چه عرض کنم، نیم پیلوتی بیش نیست.

+ حالا چه کار کنیم؟

- نمی‌دانم. بازرگان شویم؟

+ پولش را نذاریم، فکر می‌کنم باید کافی نت بزнім.

- به ما که اینترنت نمی‌دهند.
+ به یاد داشته باش که اینترنت

دادنی نیست، گرفتی است.

- حرف سیاسی می‌زنی؟

+ نه. حرف اقتصادی می‌زنم.

- چطور می‌شود؟

+ حرفم این است که اگر اوضاع به

همین شکل پیش برود، احتمالاً یک مافیای اینترنت شکل می‌گیرد، بعد ما

با یکی از این برخورداران از اینترنت شراکت می‌کنیم، یک کافی‌نت

می‌زнім، اینترنت از او، کار از ما!

- فکر خوبیه. اروپا‌پردازی

می‌کند! روی شیشه مغازه هم

می‌نویسیم «اینترنت بین‌الملل با ناظر

موجود است».

+ با ناظر ساعتی ۵۰۰ تومان. بدون

ناظر ساعتی یک میلیون.

+ استوری‌های جدید رسید.

- پرینت توییت آخر ایلان ماسک

موجود است.

+ امکان بازی‌های جدید آنلاین +

فیفای شرطی با ناظر فیفا‌باز

- ۱۶ گیگ از پادکست‌های این

هفته داخل یک فلش

+ تناسب اندام در کافی‌نت با

اپلیکیشن‌های ورزشی

- تماش کن دیکه. غمگین شدم.

+ چرا؟

- کافی‌نت دیکه انصافاً خیلی

عقب‌گرد است.

+ آخر مگر چی‌مان عقب‌گرد

نیست؟ الان همه می‌خواهند به

عقب برگردند.

- خب مگر ما نباید جلوی این

بایستیم؟

+ زیاد واینسا، واریس می‌گیری

قربانت شوم. بنشین کاسی‌ات را

بکن.

زنان

داستان بیکاری ادامه دارد

بسیاری از مشاغل خانگی با افزایش قیمت کالاها زمین خورده‌اند، فارغ از قطع سراسری اینترنت که بسیاری از کسب‌وکارهای خُرد را به مرحله ورشکستگی کشانده و امکان کسب درآمد را از آنها گرفته است، بسیاری از مشاغل خانگی دیگر به‌دلیل افزایش بی‌سابقه قیمت‌ها دیگر مانند سابق توان ادامه فعالیت ندارند.

در همین رابطه یکی از زنان سرپرست خانوار در تماس با «ایلنا» گفت: «چند سالی است که برای گذران زندگی انواع سبزی سرخ‌کرده و پیازداغ و برخی دیگر از مواد غذایی را در خانه تولید می‌کنم و مشتری‌های خودم را دارم. این تنها راه کسب درآمد است و بسیاری از مشتری‌هایم با قیمت‌های جدید کنار نمی‌آیند.»

او می‌گوید: «افزایش قیمت روغن باعث شد قیمت تمام‌شده تولیداتم افزایش پیدا کند. خانم‌های کارمندی که قبلاً از من خرید می‌کردند می‌گویند ۱۵ میلیون تومان حقوق می‌گیریم، نمی‌توانیم سرخ‌شده بدهیم، خودمان در خانه سرخ می‌کنیم!».

این زن گلایه می‌کند: «دولت اینها را نمی‌بیند و فقط می‌گوید یک میلیون تومان به هر نفر می‌دهیم و گرانی را جبران می‌کنیم!».